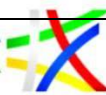

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА
ДОЛНИ ЧИФЛИК И БЯЛА

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
Европа инвестира в селските райони

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ

Проучване и анализ на нагласите за участие на
младите хора и нестопанския сектор с проекти
към МИГ

2018

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

Съдържание

Въведение

Методология на изследването

1. Нагласи на младите хора от територията за кандидатстване с проекти към СМР.....	4
<i>1.1 Социално-демографски особености и нагласи към територията.....</i>	<i>4</i>
<i>1.2 Образователен статус.....</i>	<i>5</i>
<i>1.3 Икономическа активност.....</i>	<i>6</i>
<i>1.4 Статус в заетостта и предпочитания за заетост на респондентите.....</i>	<i>8</i>
<i>1.5 Предприемачески нагласи.....</i>	<i>9</i>
<i>1.6 Мнение за средата на живот.....</i>	<i>14</i>
<i>1.7 Въпросник.....</i>	<i>15</i>
2. Нагласи на неправителствения сектор от територията за кандидатстване с проекти към СМР.....	4146
3. Изводи и препоръки.....	44

Въведение

Настоящият документ представя анализ на нагласите на младите хора и нестопанския сектор от територията за кандидатстване с проекти към Стратегията за местно развитие на МИГ „Долни чифлик и Бяла“.

Нагласите на младите хора са представени въз основа на анализ на данните за възрастовата група 18-40 г., набрани чрез представително социологическо изследване на населението на територията, обхваната от СМР на МИГ „Долни чифлик и Бяла“ (общини Долни чифлик и Бяла). При формулирането на изводите са представени сравнения с цялата съвкупност от анкетирани лица с оглед очертаването на някои характерни особености.

Анализът на нагласите на неправителствения сектор е изготвен въз основа на информация от интервюта с 15 представители на неправителствени организации и читалища от територията, както и данни от проведеното представително изследване.

Документът е структуриран по следния начин:

1. Първият раздел представя информация и изводи по отношение на нагласите на младите хора;
2. Вторият раздел разглежда нагласите в неправителствения сектор, а третият раздел предлага препоръки за насоки на бъдеща работа;

Методология на изследването

Териториалното изследване обхваща 100 младежи на възраст от 18 г. до 39 г.

включително, от които почти половината са на възраст 30-39 г., а съответно една пета и една трета – на възраст до 25г. и 25-29 г. Респондентите са почти поравно разпределени по пол, с малък превес на мъжете (52%).

Изследването има за цел да подпомогне прилагането на Стратегията за местно развитие на МИГ „Долни чифлик и Бяла“, чрез събиране и анализиране на данни за икономическата активност на младите хора и НПО от територията на МИГ.

Изследването цели да идентифицира:

- настоящата икономическа активност на младите хора от територията;
- нагласите на младите хора от територията към предприемачество и самостоятелна стопанска дейност;
- потребностите на младите хора от територията и готовността им за кандидатстване с проекти към СМР.
- Нагласите и потребностите на НПО.

Проучването е базирано на следните първични и вторични източници на информация:

- Демографски данни;
- Данни за младежката безработица;
- Извадково проучване на млади хора, живеещи на територията на МИГ „Долни чифлик и Бяла“.

Информацията се регистрира посредством пряко интервюиране на представители на целевите групи, живеещи на територията МИГ „Долни чифлик и Бяла.“ Този метод за събиране на информация е предпочетен, поради следните причини:

- намалява броя на отказите за участие в проучването;
- не се допускат грешки при самостоятелно попълване на въпросника;
- има възможност за проследяване реакциите на респондентите;
- получава се допълнителна информация, посредством дискусия по темата;
- упражнява се контрол върху разбирането на въпросите от включените в

проучването лица;

- има възможност за вникване в същността на въпросите от страна на интервюираното лице без да му се предоставя допълнителна помощ за разясняване на отделните въпроси и за разбиране на логическите връзки между различните блокове въпроси. Във въпросника са включени въпроси с множествен избор.

В извадката са включени младежи от градовете и селата на територията на МИГ, Подборът на респондентите беше направен на случаен принцип.

I. Нагласи на младите хора от територията за кандидатстване с проекти към Стратегията за местно развитие

1.1 Социално-демографски особености и нагласи към територията

Младите хора (15-39) представляват 33,2% от населението на територията – почти 1/3, като повече от половината от тях са под 30-годишна възраст. Въпреки че очаквано по-голямата част от младите хора се намират в общинските центрове /Бяла и Долни чифлик/, значителен дял живеят на село – 31%.

Таблица №1. Възрастова структура на населението на МИГ от 0 до 39г.

ДОЛНИ ЧИФЛИК	19360	1263	1203	1118	1231	1384	1346	1265	1306
ГР.ДОЛНИ ЧИФЛИК	6644	424	431	372	423	509	533	470	479
С.БУЛАИР	142	10	7	14	9	6	5	14	14
С.БЪРДАРЕВО	71	-	-	-	-	-	-	-	1

5

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

С.ВЕНЕЛИН	908	96	78	68	61	82	63	70	55
С.ГОЛИЦА	577	7	15	17	27	21	27	23	29
С.ГОРЕН ЧИФЛИК	1527	108	71	98	100	123	103	82	120
С.ГРОЗДЪОВО	2427	169	169	133	148	182	184	140	152
С.ДЕТЕЛИНА	726	78	57	54	58	54	61	54	53
С.КРИВИНИ	95	1	-	1	-	1	-	4	3
С.НОВА ШИПКА	258	10	4	6	17	12	11	7	17
С.НОВО ОРЯХОВО	199	4	8	5	9	11	8	10	10
С.ПЧЕЛНИК	1678	122	103	111	116	130	117	103	113
С.РУДНИК	497	18	22	27	30	24	21	23	21
С.СОЛНИК	222	1	1	3	3	11	3	6	6
С.СТАРО ОРЯХОВО	2600	174	189	170	189	180	169	197	183
С.ШКОРПИЛОВЦИ	737	41	47	38	41	38	41	61	48
С.ЮНЕЦ	52	-	1	1	-	-	-	1	2
	Общо население	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39

БЯЛА	3242	179	150	126	160	216	221	167	213
ГР.БЯЛА	2034	94	68	71	87	123	132	108	141
С.ГОРИЦА	83	-	1	-	1	-	3	2	-
С.ГОСПОДИНОВО	270	8	8	7	8	18	14	5	15
С.ДЮЛИНО	310	30	18	17	16	18	19	23	17
С.ПОПОВИЧ	543	47	55	31	48	57	53	29	39
С.САМОТИНО	2	-	-	-	-	-	-	-	1
	Общо население	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39

Данните от изследването посочват, че етническите турци са около 17% от населението на община Долни чифлик, българите - 57%, и ромите - 9%, за община Бяла съответно етническите турци са около 10%, българите-76% и ромите над 3%..Данните за ромското население трябва да се интерпретират внимателно, тъй като част от тези, които местното население определя като роми, всъщност се самоопределят като турци или „уста-миллет”. Също така трябва да се вземе под внимание и голямата разлика в населението на двете общини, въпреки че процентно ромите в община Бяла са над 3%, ромското население в

община Долни чифлик е почти 4 пъти по голямо от това в община Бяла.

Тези дялове потвърждават тяхното идентифициране като основна целева група за стратегията и може да се каже, че целенасочената работа с младите хора на територията означава и целенасочена работа с ромите – особено в селата, където дялът на ромите сред тях нараства до 51,5%.

1.2 Образователен статус

Половината от младите хора са със средно образование, като при 22% от тях, то е средно специално, т.е. имат професия. Над една трета (35%) са с висше образование. Прави впечатление, че висшистите са близо 1,5 пъти повече в групата на жените, в сравнение с тази на мъжете. Повече от два пъти е разликата в относителният дял на висшистите, живеещи в градовете, в сравнение с тези, живеещи в селата на територията. От българската етническа група, висшистите съставляват най-голям относителен дял (62%),. Близо 60% от интервюираните млади хора са несемейни.

1.3 Икономическа активност

Икономически активното население на територията на МИГ е 6314 души за Община Долни чифлик и 1332 души за община Бяла. Относителна ниска безработица – 5,6% за Долни чифлик и 3,3% за Бяла. Дялът на регистрираните безработни младежи е в пъти по-нисък от средното равнище за страната. Това се дължи на различните програми за заетост реализирани на територията на двете общини.

Справка на регистрираните младежи в ДБТ по етнос

		1. българска	турска	ромска	общо
1	Гр.Бяла	2			2
2	с.Господиново	3	1		4
3	с.Попович	2			2
	Общо:	7	1	0	8

		българска	турска	ромска	общо
1	с.Булаир	2	1		3
2	с.Бърдарево	0	0		0
3	с.Венелин	8			8
4	с.Голица	7			7
5	с.Горен чифлик	4			4
6	с.Гроздьово	9	3	1	13
7	с.Детелина	4			4
8	гр. Долни чифлик	24		3	27
9	с.Кривини	0			0
10	с.Нова Шипка	1			1
11	с.Ново Оряхово	0			0
12	с.Пчелник	3			3
13	с.Рудник	0			0
14	с.Солник	0			0
15	с.Старо Оряхово	6	1		7
16	с.Шкорпиловци	1			1
17	с.Юнец	0			0
	Общо:	69	5	4	78

Справка на регистрираните безработни младежи в ДБТ по Образование

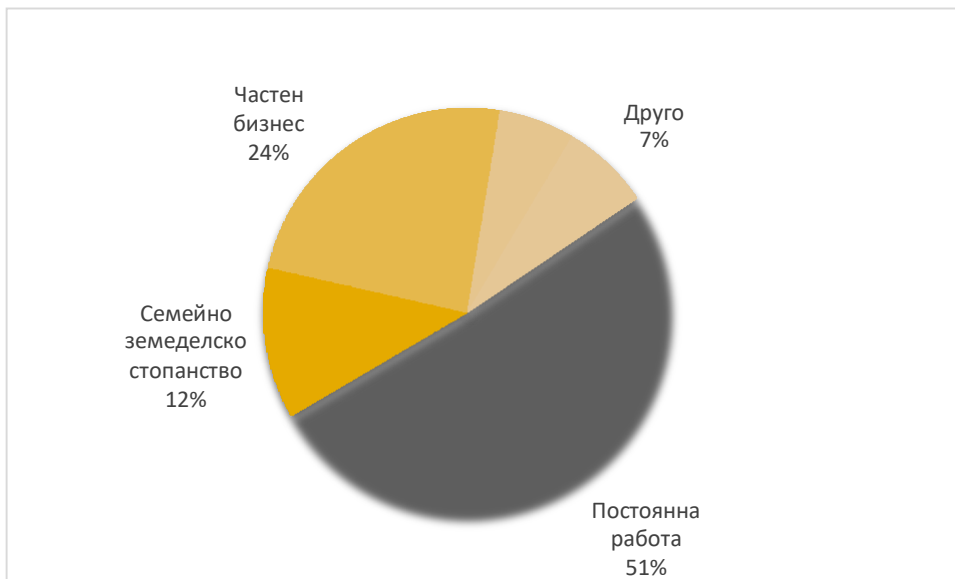
	Висше образование	Средно образование	Основно образование	Начално и по-ниско образование	общо
с.Булаир		1		2	3
с.Бърдарево					0
с.Венелин			4	4	8
с.Голица		5	2		7
с.Горен чифлик		1	1	2	4
с.Гроздъво		1	5	7	13
с.Детелина		1	1	2	4
гр.Долни чифлик	4	11	5	7	27
с.Кривини					0
с.Нова Шипка				1	1
с.Ново Оряхово					0
с.Пчелник	2		1		3
с.Рудник					0
с.Солник					0
с.Старо Оряхово	1		5	1	7
с.Шкорпиловци		1			1
с.Юнец					0
Общо:	7	21	24	26	78

		Висше образование	Средно образование	Основно образование	Начално и по-ниско образование	общо
1	Гр.Бяла		2			2
2	с.Господиново		4			4
3	с.Попович			1	1	2
	Общо:	0	6	1	1	8

1.4 Статус в заетостта и предпочитания за заетост на респондентите

Относителният дял на работещите на постоянна работа е по-висок сред групата на жените, в сравнение с тази на мъжете и обратно – в групата на мъжете е по-висок дялът на работещите в земеделското стопанство, в сравнение с тази на жените, което е нормално, предвид предпочитанията им и възможностите за извършване на съответния вид работа. Съвсем естествено предвид съществуващите възможности в града, тези на постоянна работа са с по-висок относителен дял сред интервюираните от града, в сравнение с тези от селата. Още повече предвид факта, че близо половината от постоянно работещите са в сферата на образованието и публичната администрация.

Фигура 1. Заетост на интервюираните младежи

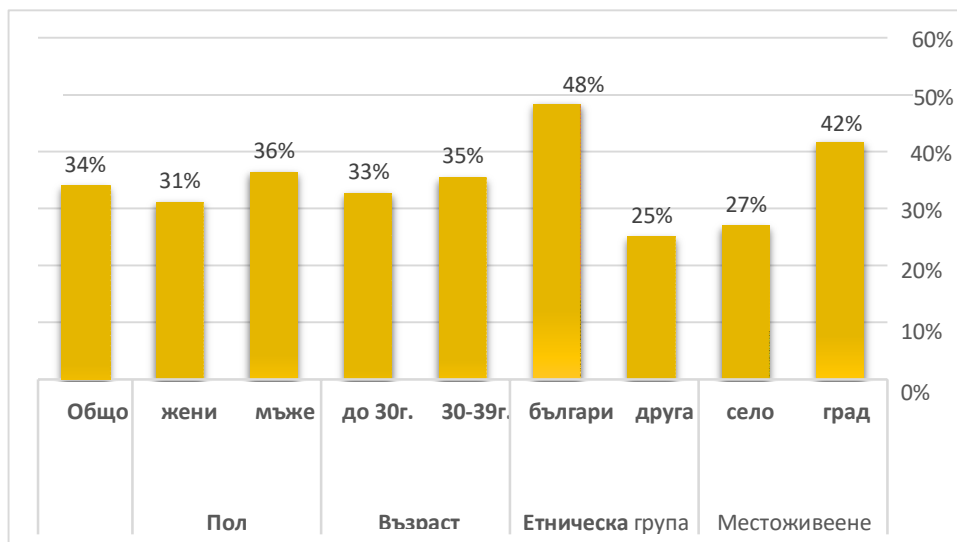
Около половината от интервюираните предпочитат и търсят работа на трудов договор. Този дял е по-висок при жените (56%) Интересно е да се отбележи, че по-младите във възрастовата група до 30 г. също предпочитат работа на трудов договор. Сред причините за предпочитанията на работата на работа на трудов договор са най- вече редовните и фиксирани доходи (90%), социалното и здравно осигуряване (33%) и фиксираното работно време (33%). В същото време оценката на интервюираните, е че те не притежават ресурси, опит и лични качества за предприемачество

1.5 Предприемачески нагласи

Проучването показва, че доста висок процент от младежите на територията на МИГ имат нагласи за предприемаческа дейност. Един от показателите в това отношение е, че 34% от младежите биха предпочели самостоятелна заетост и предприемачество пред работата на постоянен трудов договор. В това отношение няма съществени различия по пол и възраст, но се наблюдават такива по етническа група и местоживееене. Процентът на българите, които предпочитат самостоятелна заетост и предприемачество е почти два пъти по-висок от процента на турците и ромите (48%

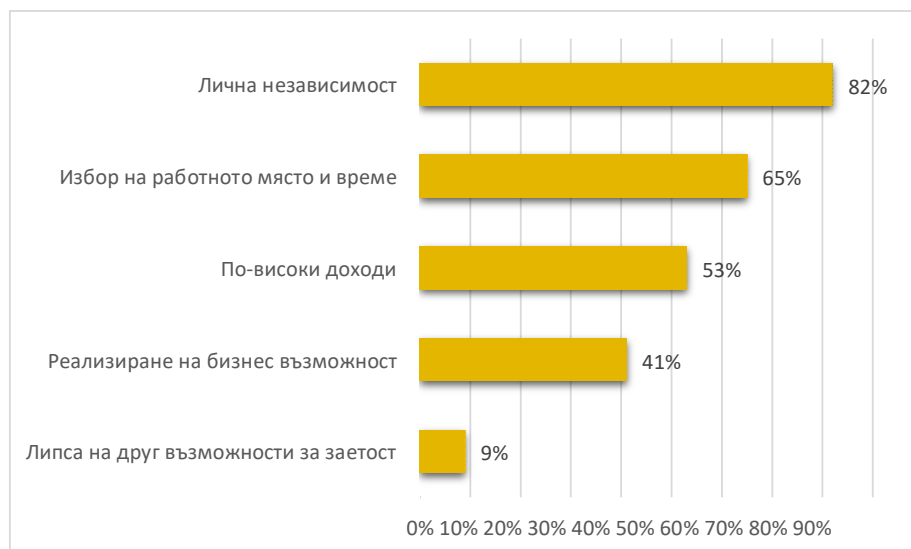
срещу 25%). От жителите в градските центрове - 42% биха предпочели реализация чрез самостоятелна заетост /предприемачество/, сравнено с 27% в селата.

Фигура 2. Предпочитание към самостоятелна заетост по пол, възраст, етническа група и местоживееене

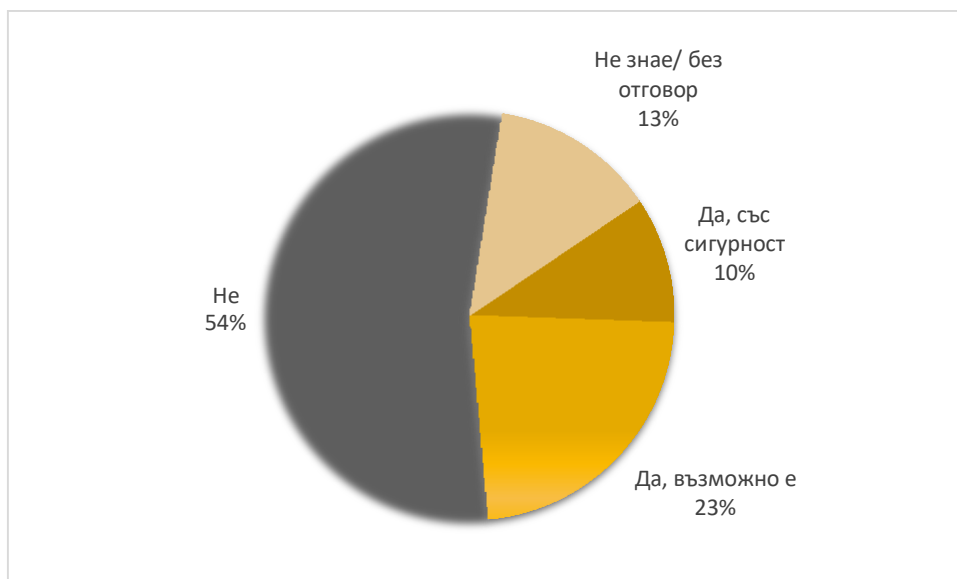
Като цяло предпочитанието към самостоятелната заетост и предприемачеството е свързано с очакванията за по-добра реализация на личността. За 82% от интервюираните младежи то се свързва с лична независимост и възможност за интересен и разнообразен труд. В много по-малка степен очакванията за по-високо заплащане определят интереса към предприемачеството сред младежите (53%).

Фигура 3. Основни причини за предпочитането на предприемаческата дейност

Намерения за стартиране на предприемаческа дейност имат 33% от интервюираните младежи. Твърдо решение за стартиране на свой бизнес имат около 10% от младежите.

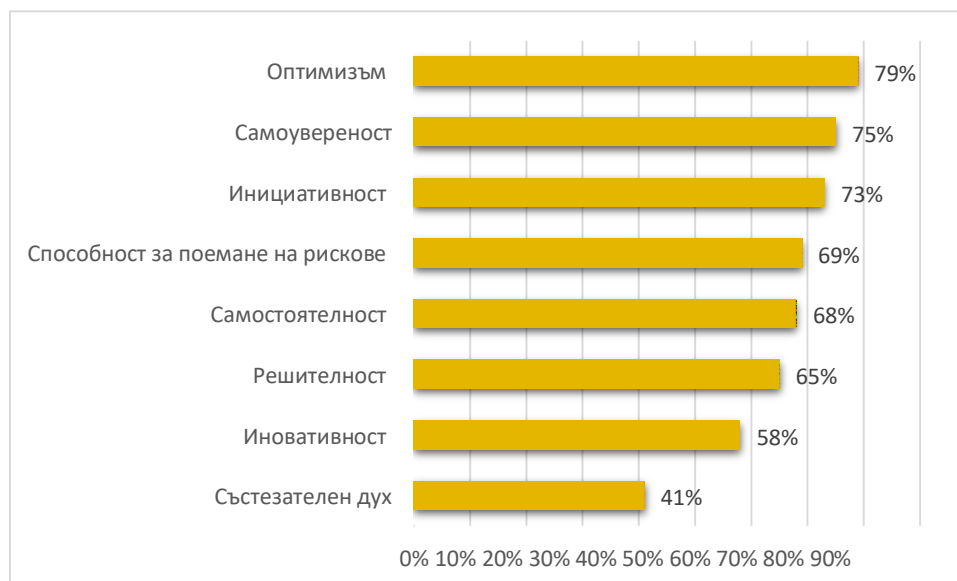
Фигура 4. Намерения за стартиране на предприемаческа дейност

Преправите пред стартирането на самостоятелен бизнес най-общо са свързани с вътрешни и външни фактори.

Вътрешните фактори са психологически и мотивационни, управленски умения и маркетингови умения, ресурси и бизнес идеи на потенциалния предприемач. Проучването показва, че младежите на територията нямат значителни психологически и мотивационни бариери за стартиране на собствен бизнес. Респондентите имат сравнително висока самооценка за способността си за поемане на риск, иновативност, самоувереност, решителност, убеденост, които са необходими за стартиране на самостоятелен бизнес. В същото време значително по-малка част от тях притежават управленски и маркетингови умения за стартиране на бизнес.

Фигура 5. Личностни качества за предприемачество (% от респондентите)

Външните прегради за стартиране на бизнес са свързани с липсата на финансови средства за болшинството от интервюираните. Около половината от респондентите считат, че сложните административни процедури, са пречка за започване на собствен бизнес. От литературата е известно, че готовността за стартиране на собствен бизнес е силно зависимо от мнението на останалите общността и семейството. В това отношение 22% от младежите смятат, че в общността няма добро отношение към предприемачите, срещу 29%, които мислят че няма такъв проблем.

Секторите, в които младежите имат планове да стартират бизнес са както следва:

Земеделие – 5;

Услуги за местното население (обществено хранене, фризьорство и козметика, гледане на деца) – 4;

Бизнес услуги – 3;

Туризм/спорт – 3.

Около две трети (64%) от интервюираните младежи са информирани за дейността на МИГ „Долни чифлик и Бяла“ и за Стратегия за местно развитие. Прави впечатление, че нивото

на информираност за МИГ и за Стратегията е еднаква и в града и в селата, което означава, че провежданата информационна кампания е била на ниво и е обхванала цялата територия. Мъжете са сравнително по-добре информирани, в сравнение с жените респонденти. По-добра информираност имат и представителите на по-високата възрастова група (30-39 г.), в сравнение с по-младите на възраст до 30 г.

Други причини, които интервюираните са посочили освен липсата на възможност за кандидатстване, поради естеството на работата си, са липсата на интерес, липсата на финансови средства и бизнес идеи, както и липсата на лични качества. Около една десета от младите хора, обаче, са обезверени и не вярват, че могат да спечелят проект, ако кандидатстват. Това вероятно се дължи на информация от познати и приятели за кандидатстване по други програми, което те пренасят и за кандидатстването с проекти към МИГ. Друга причина е липсата на достатъчна информация за естеството на проектите и за начина на кандидатстване, посочена от близо една пета от интервюираните.

За стартиране на собствен бизнес в земеделието или развитие на земеделски бизнес биха кандидатствали около 20%. Други области, в които младите хора биха желали да стартират дейност са култура и създаване на условия за прекарване на свободното време (вкл. изграждане на бази за спорт и туризъм), консултантска и правна дейност, социални дейности.

Като цяло висок процент от младежите не проявяват интерес за кандидатстване към МИГ поради убеждението, че процедурите са прекалено бюрократични и се изискват значителни разходи за администриране на проектите, в сравнение с относително малкия размер на проектите. Показателно е, че 25% от младежите, които имат готовност да стартират нов бизнес не биха кандидатствали за финансиране от МИГ, тъй като намират процедурите като прекалено бюрократични.

1.6 Мнение за средата на живот

Основен проблем в общината според 64% от интервюираните младежи е липсата на възможности за работа. В това отношение се наблюдават съществени различия по пол (71%

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

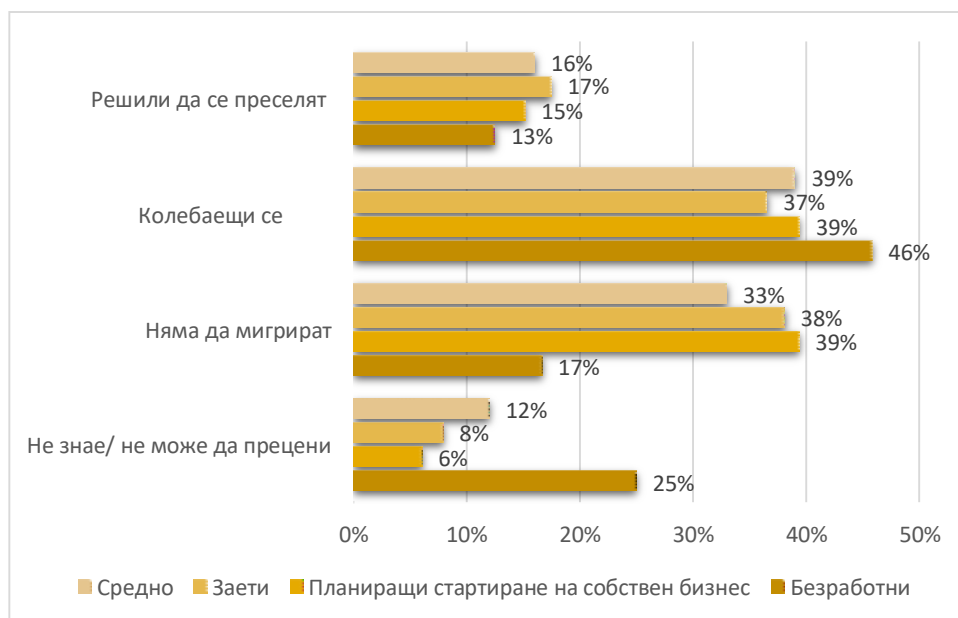
от жените и 58% от мъжете). Възрастта и местоживеенето (град-село) не влияят съществено (малък превес в селата и в по-голямата възрастова група – от 7 до 9 процентни пункта съответно), при определянето на липсата на възможности за работа като основен проблем на територията.

На второ място по степен на важност се нарежда проблемът за липсата на възможности за интересни занимания за свободното време, като 23% от интервюираните го посочват като основен проблем на територията. Както може да се очаква делът на младежите до 30 г., които поставят на първо място този проблем е по-висок (27% срещу 19% за 30-39 годишните). Интересно е, че няма разлика по отношение на живеещи в града или селата, вероятно поради териториалната им близост.

За над една трета от респондентите, доходите на домакинствата, в които живеят им стигат, като при 8% от тях, те са дори позволяващи им да живеят добре. За 60% от младите хора, обаче, домакинствата им трудно се справят с доходите, които имат. Почти няма разлика в самооценката на младежите за това стигат ли им доходите, за да живеят добре или са недостатъчни, в зависимост от местоживеенето им (град-село) – малко по-положителна е ситуацията в селата, но това може да се дължи на различни фактори, вкл. по-ниски очаквания и/или допълнителни доходи от земеделие плюс продукция за собствена консумация.

Проблемите в територията, рефлектират в относително голям дял на младежите, които са решили или обмислят да се преместят да живеят в друга община – над половината от интервюираните. Средно 16% от интервюираните са взели решение със сигурност да се преместят да живеят в друг град, а други 39% обмислят подобно решение. Трябва да се отбележи, че в сравнени с данните от по – стари анализи, делът на сигурните в решението си за емиграция е намалял с близо 12 процентни пункта, за сметка на колебаещите се, което предполага подобряване на живота и разширяване на възможностите за младите хора в общината.

Фигура 6. Планове за миграция (% от респондентите)

Въпросник

1. Работите ли в момента?

	Брой	Колонен процент
Да, на постоянна работа	51	51%
Да, в семейното земеделско стопанство	12	12%
Не, безработен/а съм	24	24%
Не, домакиня съм	6	6%
Друго	7	7%
Обща сума	100	100%

2. Заетост по пол:

Пол	Заетост	брой	% от групата
Мъж	Да, на постоянна работа	25	45%
	Да, в семейното земеделско стопанство	9	16%
	Не, безработен/а съм	13	24%
	Не, домакин/я съм	2	4%
	Друго	6	11%
Жена	Да, на постоянна работа	26	58%
	Да, в семейното земеделско стопанство	3	7%
	Не, безработен/а съм	11	24%
	Не, домакиня съм	4	9%
	Друго	1	2%
Обща сума		100	100%

3. Заетост по местоживееене:

Местоживееене	Заетост	брой	% от групата
Град	Да, на постоянна работа	29	60%
	Да, в семейното земеделско стопанство	3	6%
	Не, безработен/а съм	8	17%
	Не, домакиня съм	2	4%
	Друго	6	13%
Село	Да, на постоянна работа	22	42%
	Да, в семейното земеделско стопанство	9	17%
	Не, безработен/а съм	16	31%
	Не, домакиня съм	4	8%
	Друго	1	2%

Обща сума		100	100%
------------------	--	------------	-------------

4. Заетост по възраст:

Възраст	Заетост	брой	% от групата
До 30 г.	Да, на постоянна работа	24	46%
	Да, в семейното земеделско стопанство	6	12%
	Не, безработен/а съм	14	27%
	Не, домакиня съм	2	4%
	Друго	6	12%
30 – 39 г.	Да, на постоянна работа	27	56%
	Да, в семейното земеделско стопанство	6	13%
	Не, безработен/а съм	10	21%
	Не, домакиня съм	4	8%
	Друго	1	2%
Обща сума		100	100%

5. Къде работите в момента? (само за постоянно заети N=51)

	Брой	Колонен процент
В публичната администрация	5	10%
В областта на туризма	13	25%
В сектор търговия и обществено хранене	3	6%
В областта на строителството	18	35%
В областта на здравеопазването	1	2%
В неправителствена организация	3	6%
Друго	8	16%
Обща сума	51	100%

Ц. Отношение към предприемачеството/желание за стартиране на собствен бизнес

С кои от следните твърдения сте съгласни/несъгласни? (Отговорете за всяко твърдение)

Аз съм човек, който е склонен да поема рискове

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	19	19%
Съгласен	50	50%
Несъгласен	22	22%
Напълно несъгласен	4	4%
Не знае/без отговор	5	5%
Обща сума	100	100%

Аз съм иновативен човек с много идеи

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	24	24%
Съгласен	34	34%
Несъгласен	29	29%
Напълно несъгласен	2	2%
Не знае/без отговор	11	11%
Обща сума	100	100%

Аз съм оптимист за бъдещето си

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	23	23%
Съгласен	56	56%
Несъгласен	10	10%
Напълно несъгласен	2	2%
Не знае/без отговор	9	9%
Обща сума	100	100%

Ако имахте възможност да избирате между различен вид работа/труд, какво бихте избрали?

	Брой	Колонен процент
Трудов договор	52	52%
Самостоятелна заетост/предприемач	34	34%
Нито едно от посочените	4	4%
Не знае/без отговор	10	10%
Обща сума	100	100%

Защо предпочитате да работите по трудов договор вместо да имате самостоятелната заетост? (N=52)

	Брой	% от групата
а) Редовни, твърди доходи	47	90%
б) Стабилна заетост	11	21%
в) Фиксирано работно време	17	33%
г) Гарантирано социално/здравно осигуряване	17	33%
д) Липса на бизнес идеи/нямам такива	4	8%
е) Липса на финансови средства за самостоятелна заетост	13	25%
ж) Нямам умения за предприемач	2	4%
з) Висок риск	3	6%
и) Голяма бюрокрация	5	10%
й) Опасявам се от юридическите и социални последици в случай на неуспех	4	8%

Защо предпочитате самостоятелната заетост/предприемачеството (N=34)?

	Брой	% от групата
а) Лична независимост/интересни задачи	28	82%
б) Реализиране на бизнес възможност	14	41%
в) По-високи доходи	18	53%
г) Възможност за избор на работното място и време	22	65%
д) Липса на друга добра възможности за заетост	3	9%
е) Роднините и приятелите ми са предприемачи	0	0%
ж) Намаляване на несигурността, свързана с работата на трудов договор	3	9%
з) Принос за обществото	2	6%

Планирате ли да започнете собствен бизнес през следващите няколко години?

	Брой	Колонен процент
Да, със сигурност	10	10%
Да, възможно е	23	23%
Не	54	54%
Не знае/без отговор	13	13%
Обща сума	100	100%

С кои от следните твърдения сте съгласни/несъгласни?

Трудно е да се започне собствен бизнес, поради липса на финансови средства.

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	28	28%
Съгласен	24	24%
Несъгласен	2	2%

Напълно несъгласен	-	-
Не знае/без отговор	46	46%
Обща сума	100	100%

Трудно е да се започне собствен бизнес, поради сложни бюрократични и административни изисквания за регистриране и управление на фирма.

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	22	22%
Съгласен	27	27%
Несъгласен	3	3%
Напълно несъгласен	-	-
Не знае/без отговор	48	48%
Обща сума	100	100%

В общината няма добро отношение към хората, които се занимават с бизнес.

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	8	8%
Съгласен	16	16%
Несъгласен	25	25%
Напълно несъгласен	4	4%
Не знае/без отговор	47	47%
Обща сума	100	100%

Не трябва да се започва бизнес, ако има риск от неуспех.

	Брой	Колонен процент
Напълно съгласен	8	8%
Съгласен	16	16%
Несъгласен	25	25%
Напълно несъгласен	4	4%
Не знае/без отговор	47	47%
Обща сума	100	100%

III. Мнение за територията на МИГ и участие в неформални групи

Как бихте характеризирали живота на територията на МИГ?

	Брой	Колонен процент
По-добър, отколкото в други общини в България	7	7%
Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	47	47%
По-лош, отколкото в други общини в България	29	29%
Не знае/не може да прецени	17	17%
Обща сума	100	100%

Оценка на живота на територията по пол

Пол	Оценка	брой	% от групата
Мъж	По-добър, отколкото в други общини в България	4	7%
	Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	26	47%
	По-лош, отколкото в други общини в България	16	29%
	Не знае/ не може да прецени	9	16%
Жена	По-добър, отколкото в други общини в България	3	7%
	Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	21	47%
	По-лош, отколкото в други общини в България	13	29%
	Не знае/не може да прецени	8	18%
Обща сума		100	100%

Оценка на живота на територията по местоживеене

Местоживеене	Оценка	брой	% от групата
Град	По-добър, отколкото в други общини в България	1	2%
	Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	26	54%
	По-лош, отколкото в други общини в България	16	33%
	Не знае/ не може да прецени	5	10%
Село	По-добър, отколкото в други общини в България	6	12%
	Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	21	40%
	По-лош, отколкото в други общини в България	13	25%
	Не знае/не може да прецени	12	23%
Обща сума		100	100%

Оценка на живота на територията по възраст:

Възраст	Оценка	брой	% от групата
До 30 г.	По-добър, отколкото в други общини в България	3	6%
	Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	29	56%
	По-лош, отколкото в други общини в България	11	21%
	Не знае/ не може да прецени	9	17%
30 – 39 г.	По-добър, отколкото в други общини в България	4	8%
	Нито по-добър, нито по-лош от други общини в България	18	38%
	По-лош, отколкото в други общини в България	18	38%
	Не знае/не може да прецени	8	17%
Обща сума		100	100%

Искате ли да се преместите да живеете в друга община или в чужбина?

	Брой	Колонен процент
Да, със сигурност ще се преместя	16	16%
Колебая се	39	39%
Не	33	33%
Не знае/не може да прецени	12	12%
Обща сума	100	100%

Намерения за миграция по пол

Пол	Намерения за миграция	брой	% от групата
Мъж	Да, със сигурност ще се преместя	7	13%
	Колебая се	24	44%
	Не	17	31%
	Не знае/ не може да прецени	7	13%
Жена	Да, със сигурност ще се преместя	9	20%
	Колебая се	15	33%
	Не	16	36%
	Не знае/не може да прецени	5	11%
Обща сума		100	100%

Намерения за миграция по местоживеене

Местоживеене	Намерения за миграция	брой	% от групата
Град	Да, със сигурност ще се преместя	9	19%
	Колебая се	20	42%
	Не	16	33%
	Не знае/ не може да прецени	3	6%
Село	Да, със сигурност ще се преместя	7	13%
	Колебая се	19	37%
	Не	17	33%
	Не знае/не може да прецени	9	17%
Обща сума		100	100%

Намерения за миграция по възраст:

Възраст	Намерения за миграция	брой	% от групата
До 30 г.	Да, със сигурност ще се преместя	11	21%
	Колебая се	17	33%
	Не	17	33%
	Не знае/ не може да прецени	7	13%
30 – 39 г.	Да, със сигурност ще се преместя	5	10%
	Колебая се	22	46%
	Не	16	33%
	Не знае/не може да прецени	5	10%
Обща сума		100	100%

Какво най-много липсва на младежите от територията на МИГ?

(Отбележете само 1 отговор)

	Брой	Колонен процент
Възможности за работа	64	64%
Качествено образование	12	12%
Интересни занимания за свободното време	23	23%
Друго	1	1%
Обща сума	100	100%

Основни проблеми по пол:

Пол	Проблем	брой	% от групата
Мъж	Възможности за работа	32	58%
	Качествено образование	8	15%
	Интересни занимания за свободното време	15	27%
	Друго		
Жена	Възможности за работа	32	71%
	Качествено образование	4	9%
	Интересни занимания за свободното време	8	18%
	Друго	1	2%
Обща сума		100	100%

Основни проблеми по местоживеене:

Местоживеене	Проблем	брой	% от групата
Град	Възможности за работа	29	60%
	Качествено образование	8	17%
	Интересни занимания за свободното време	11	23%
	Друго		
Село	Възможности за работа	35	67%
	Качествено образование	4	8%
	Интересни занимания за свободното време	12	23%
	Друго	1	2%
Обща сума		100	100%

Основни проблеми по възраст:

Възраст	Проблем	брой	% от групата
До 30 г.	Възможности за работа	31	60%
	Качествено образование	7	13%
	Интересни занимания за свободното време	14	27%
	Друго		
30 – 39 г.	Възможности за работа	33	69%
	Качествено образование	5	10%
	Интересни занимания за свободното време	9	19%
	Друго	1	2%
Обща сума		100	100%

Какви дейности биха представлявали интерес за Вас?

	Брой	% от отговорилите
Спортни дейности и състезания	50	52%
Клубове/школи по изкуство (музика, танци, изобразително изкуство, художествена фотография)	41	43%
Клубове/школи по техника и информационни технологии	26	27%
Други занимания за свободното време	6	6%

IV. Въпроси за Местната инициативна група

Чували ли сте за Местната инициативна група „Долни чифлик и Бяла“ и нейната Стратегия за местно развитие?

	Брой	Колонен процент
Да	64	64%
Не	36	36%
Обща сума	100	100%

Информираност за МИГ по пол:

Пол	Информираност за МИГ	брой	% от групата
Мъж	Да	37	67%
	Не	18	33%
Жена	Да	27	60%
	Не	18	40%
Обща сума		100	100%

Информираност за МИГ по местоживеене:

Местоживеене	Информираност за МИГ	брой	% от групата
Град	Да	30	63%
	Не	18	38%
Село	Да	34	65%
	Не	18	35%
Обща сума		100	100%

Информираност за МИГ по възраст:

Възраст	Информираност за МИГ	брой	% от групата
До 30 г.	Да	31	60%
	Не	21	40%
30 – 39 г.	Да	33	69%
	Не	15	31%
Обща сума		100	100%

Бихте ли кандидатствали с проект към МИГ „Долни чифлик и Бяла“?

	Брой	Колонен процент
Да	52	52%
Не	42	42%
Без отговор	6	6%
Обща сума	100	100%

Намерение за кандидатстване към МИГ „Долни чифлик и Бяла“ по пол:

Пол	Намерение за кандидатстване към МИГ	брой	% от групата
Мъж	Да	32	58%
	Не	20	36%
	Без отговор	3	5%
Жена	Да	20	44%
	Не	22	49%
	Без отговор	3	7%
Обща сума		100	100%

Намерение за кандидатстване към МИГ „Долни чифлик и Бяла“ по местоживееене:

Местоживееене	Намерение за кандидатстване към МИГ	брой	% от групата
Град	Да	26	54%
	Не	21	44%
	Без отговор	1	2%
Село	Да	26	50%
	Не	21	40%
	Без отговор	5	10%
Обща сума		100	100%

Намерение за кандидатстване към МИГ „Долни чифлик и Бяла“ по възраст:

Възраст	Намерение за кандидатстване към МИГ	брой	% от групата
До 30 г.	Да	21	40%
	Не	26	50%
	Без отговор	5	10%
30 – 39 г.	Да	31	65%
	Не	16	33%
	Без отговор	1	2%
Обща сума		100	100%

Ако «ДА», за какво бихте кандидатствали?

	Брой
Все още не е решил/не знае	14
Стартиране на собствен бизнес	7
Закупуване на оборудване/техника машини и обзавеждане	4
Оборудване места за настаняване	3
Закупуване на земеделска техника	2
Земеделие	2
Необходима им е допълнителна информация, за да решат	2

Засаждане на трайни насаждения	1
Изграждане на база за спорт и туризъм	1
Строителство на земеделска стопанска сграда	1
Културни дейности	1
Малка закусвалня и кафе	1
Детски център за игра и свободно време	1
Мултифункционална зала за културни дейности	1
Обзавеждане на малка кантора за консултантски услуги	1
Създаване на малък сладкарски цех	1
Създаване на пекарна	1
Туризъм	1
Растениевъдство	1
Стартиране на бизнес в земеделието	1
"Бих кандидатствал, ако е сигурно подпомагането"	1

Ако «НЕ», защо?

	Брой
Няма интерес	4
Липса на средства	4
Липса на бизнес идеи и лични качества	3
Нямам познания и опит в проектите	3
"Мисля, че няма да се справя с документацията"	2
Не е обмислял възможността/не знае	2
Имам постоянна работа	1
"Не мисля да се реализирам в България"	1
"Помага се само на „определени“ хора"	1
Не отговарям на изискванията	1
Нямам нужда	1

ДЕМОГРАФСКИ БЛОК

1. Пол:

	Брой	Колонен процент
Мъж	52	52%
Жена	48	48%
Обща сума	100	100%

2. Възраст:

	Брой	Колонен процент
До 25	21	21%
25 - 29	31	31%
30 - 39	48	48%
Обща сума	100	100%

3. Образование:

	Брой	Колонен процент
Основно/или по-ниско	13	13%
Средно общо	29	29%
Средно професионално	22	22%
Полувисше/колеж	-	-
Висше/Университет	35	35%
Без отговор	1	1%
Обща сума	100	100%

Образование по пол:

Пол	Образование	брой	% от групата
Мъж	основно	7	13%
	средно	32	58%
	висше	16	29%
Жена	основно	6	13%
	средно	19	42%
	висше	19	42%
	(без отговор)	1	2%
Обща сума		100	100%

Образование по местоживееене:

Местоживееене	Образование	брой	% от групата
Град	основно	3	6%
	средно	20	42%
	висше	24	50%
	(без отговор)	1	2%
Село	основно	10	19%
	средно	31	60%
	висше	11	21%
Обща сума		100	100%

Образование по възраст:

Възраст	Образование	брой	% от групата
До 30 г.	основно	8	15%
	средно	26	50%
	висше	17	33%
	(без отговор)	1	2%
30 – 39 г.	основно	5	10%
	средно	25	52%
	висше	18	38%
Обща сума		100	100%

Какво е семейното Ви положение?

	Брой	Колонен процент
Семеен/а	41	41%
Несемеен/а	57	57%
Друго	2	2%
Обща сума	100	100%

Кое от следните твърдения най-точно описва доходите на Вашето домакинство?

	Брой	Колонен процент
Доходите ни позволяват да живеем добре	8	8%
Доходите ни стигат	28	28%
Трудно се справяме с доходите, които имаме	41	41%
Много трудно живеем с доходите, които имаме	14	14%
Не желае да отговори	9	9%
Обща сума	100	100%

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

Доходи по пол:

Пол	Доходи	брой	% от групата
Мъж	Доходите ни позволяват да живеем добре	4	7%
	Доходите ни стигат	18	33%
	Трудно се справяме с доходите, които имаме	22	40%
	Много трудно живеем с доходите, които имаме	5	9%
	(Без отговор)	6	11%
Жена	Доходите ни позволяват да живеем добре	4	9%
	Доходите ни стигат	10	22%
	Трудно се справяме с доходите, които имаме	19	42%
	Много трудно живеем с доходите, които имаме	9	20%
	(Без отговор)	3	7%
Обща сума		100	100%

Доходи по местоживеене:

Местоживеене	Доходи	брой	% от групата
Град	Доходите ни позволяват да живеем добре	4	8%
	Доходите ни стигат	12	25%
	Трудно се справяме с доходите, които имаме	23	48%
	Много трудно живеем с доходите, които имаме	5	10%
	(Без отговор)	4	8%
	Доходите ни позволяват да живеем добре	4	8%
	Доходите ни стигат	16	31%

Село	Трудно се справяме с доходите, които имаме	18	35%
	Много трудно живеем с доходите, които имаме	9	17%
	(Без отговор)	5	10%
Обща сума		100	100%

Доходи по възраст:

Възраст	Доходи	брой	% от групата
До 30 г.	Доходите ни позволяват да живеем добре	6	12%
	Доходите ни стигат	16	31%
	Трудно се справяме с доходите, които имаме	17	33%
	Много трудно живеем с доходите, които имаме	9	17%
	(Без отговор)	4	8%
30 – 39 г.	Доходите ни позволяват да живеем добре	2	4%
	Доходите ни стигат	12	25%
	Трудно се справяме с доходите, които имаме	24	50%
	Много трудно живеем с доходите, които имаме	5	10%
	(Без отговор)	5	10%
Обща сума		100	100%

II. Нагласи на неправителствения сектор от територията за кандидатстване с проекти към СМР

Читалища

Нестопанският сектор на територията е представен в най-значителна степен от читалищата като за селата може да се каже, че е представен изключително от тях. Поради това, както и поради големия им брой (почти всяко населено място има читалище) те са от изключително важна група потенциални бенефициенти на СМР.

Погледнато формално, читалищата са юридически лица с нестопанска цел, макар че дейността им се регулира със специален закон, но тяхната специфична история и функция вероятно е причината те да не се разпознават като такива от населението: 97% от анкетираните в представителното изследване не посочват неправителствена организация, за чиято дейност да са чували на територията на МИГ, а съществуването и дейността на читалищата със сигурност са известни на много по-голям дял от населението. Това само по себе си едва ли може да се разглежда като проблем за СМР, но все пак отразява един общ фон за територията на недостатъчен капацитет на нестопанския сектор.

Визията на анкетираните представители на читалищния персонал за ресурсите за развитие на дейности за диверсификация на дейностите на територията закономерно е свързана със спецификите на читалищната дейност – връзка с културни и исторически обекти и традиции, съществуващи музейни сбирки и запазени традиции от културно наследство.

46

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

Очаквано на този фон интересът към СМР се фокусира към мерки, които предвиждат дейности в тази насока, съчетано с относително по-малък финансов мащаб на проектите, предвид необходимостта за предварително финансиране и последващо възстановяване на средствата и то след „дълго“ чакане.

Сред представителите на читалищния персонал е налице висока информираност за ЛИДЕР и МИГ, вероятно следствие както от проведените информационни и обучителни дейности, така и от служебната им позиция сама по себе си – те представляват организирана група, която лесно може да се информира, а също да се самоинформира.

Недостатъчно на този етап е познаването на конкретните дейности, които може да бъдат финансирани и механизмите за получаване на финансиране, респективно възможностите за формулиране на идея за съответстващ на обхвата на дейностите проект. Налице е потенциал за генериране на идеи, които обаче не излизат от прекия обхват на дейността на читалищата и веднага има нужда да бъдат консултирани и потвърдени – представителите на читалищния персонал веднага задават конкретни въпроси дали един или друг разход би бил допустим - например такси за участие във фестивали, закупуване на костюми, ремонт на залата за музейната сбирка и др. под.

Като специфичен проблем за определени потенциални проекти, свързан със статута на читалищата, се очертава собствеността върху сградите като състоянието на сградния фонд и необходимостта от ремонти се посочват като една от основните потребности от страна на запитаните представители на читалищния персонал. Тези дефицити са от изключителна важност не само с оглед на сградите и тяхната привлекателност сами по себе си, но и с оглед на съхраняването на различни обекти на материалното културно наследство – напр. етнографски музейни сбирки. Това очертава необходимостта от специфично консултиране по този въпрос и създаване на предпоставки за интензифициране на партньорството с общината.

По отношение на нагласата за кандидатстване с проекти към СМР може да се каже, че читалищата са една от групите потенциални бенефициенти на стратегията, които проявяват

открит интерес и готовност, но същевременно изпитват възспиращи опасения, свързани най-вече със: 1) *необходимостта от предварително осигуряване на финансиране, което впоследствие да бъде възстановено и силно ограничения капацитет на читалищата за това;* 2) *риска от неодобряване на направени разходи поради документални/формални недоглеждания и проблеми,* 3) *сложността на документацията, която е необходимо да се оформя и поддържа.*

Други сдружения с нестопанска цел

Нестопанският сектор наред с читалищата е представен от няколко по-активни НПО в сферата на културата, спорта и младежките дейности. Към момента тяхната дейност и популярност има сравнително ограничен характер, което се показва както от самооценка на повечето от тях като „малки“, така и от липсата на разпознаваемост от страна на населението на територията.

Неправителствените организации на територията са информирани за прилагането на ЛИДЕР, за МИГ и за СМР, като информация имат най-вече от лична въвличеност и контакти (голяма част от организациите са партньор при формирането на МИГ и членове във върховния контролен орган на Сдружението и съответно са много добре осведомени), както и от местния вестник. Вероятно понеже поначало разработването и прилагането на проекти е основна дейност на всяка неправителствена организация, кандидатстването с проект към СМР не е чужда идея, респективно са налице и нагласите за кандидатстване към СМР, но за момента мнозинството от тях не са идентифицирали за какво точно могат да кандидатстват. Самите те смятат, че МИГ и СМР все още не са достатъчно популярни и предлагат да се организира среща с всички НПО за конкретно представяне и обсъждане на дейности.

Установените дефицити и тревоги са сходни с тези, посочени от читалищата, и са свързани с много конкретни аспекти, свързани с капацитета на организациите:

- Като цяло сравнително ограничен капацитет за разработване и прилагане на проекти

48

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г

„имаме идеи, но нямаме умения и опит в писане на проекти“; наличният опит сред други е за малки проекти до около 10 000-12 000 лв.

- Необходимостта за предварително осигуряване финансирането на разходите, което автоматично ограничава размера на проектите.
- Бавно верифициране на разходите.
- Риск от не възстановяване на разходи поради документални/формални проблеми.
- Необходимост от надеждна помощ при организиране на тръжни процедури.

III. Изводи и препоръки

Очерталата се визия за развитие на територията е двуполюсна- Община Бяла иска да развива туристическия отрасъл, докато Община Долни чифлик залага на развитието на земеделието. Това се споделя от младите хора на територията, като обаче може да се говори за по-голяма склонност към диверсификация със съпътстващи дейности, което е добра основа и предпоставка при прилагането на СМР, макар и доста теоретична. В тази връзка са необходими целенасочено информиране и обучение с оглед насърчаване поддържането на земеделския бизнес от една страна и неговото разнообразяване с различни допълващи дейности от друга – напр. селски туризъм, различни видове забавления и атракции. Като последните в никакъв случай не би трябвало да са насочени изключително и само към външни посетители на територията – разнообразяването на възможностите за прекарване на свободното време за младите хора от самото място има потенциал както да генерира приход за предприемачите, така и да направи територията по-привлекателна за оставане и завръщане. Наличието на конкретни идеи и обсъждането на

съществуващата възможност за получаване на помощ за тяхното разработване до проект ще бъде от голяма важност за увеличаване на активността на младите хора по отношение на СМР.

Данните от изследването сочат, че младите хора се проявяват като относително по-инициативни и по-склонни към начинания, поне на декларативно ниво, което създава предпоставки за по-активна нагласа към кандидатстване с проекти към СМР и потвърждава дефинирането им като целева група за дейности по нейното промотиране.

Това трябва да намери своето последователно продължение в прилагането на по-специфично младежки подход в насочените към тях информационни събития и материали – не само на ниво език и начин на представяне, но и на ниво послания, които да намерят отзвук в миогледа на по-младия човек.

В този смисъл, при представяне на възможностите пред по-младите хора, предоставяни от СМР, е препоръчително да се постави акцент върху:

Възможностите за дейности, свързани с диверсификация на предоставяните услуги за населението в посока възможности за прекарване на свободното време и/или предлагат услуги, които са представляват нещо ново за територията;

Дейности, свързани с развитие на земеделието и туризма като основно средство за реализация на територията;

Цялостното положително влияние за развитие и модернизиране на територията, което може да има активността в прилагането на СМР;

Възможностите за достъп до финансови средства и консултации с практическа ориентираност, които да подпомогнат ефективно реализирането на конкретните идеи.

Потвърждава се изводът, че е необходим мониторинг на миграционните нагласи на младите хора, установяване на дела на решените изцяло да прекъснат връзките с

територията и изследване начините на свързаност на напусналите, включително тенденции и условия за завръщане. На следващ етап могат да се планират конкретни информационни и насърчителни дейности, включително на индивидуално ниво като се идентифицират млади хора, които:

- 1) са напуснали територията, но не са прекъснали връзките си с нея**
- 2) са се завърнали и разполагат с известен финансов ресурс (придобит на друго място, заварен или унаследен) и търсят възможности за реализация на място.**

Необходимо е идентифициране, планиране и провеждане на специфични дейности, насочени към ромите на територията с оглед на факта, че данните показват, че целенасочената работа с младите хора на територията означава и целенасочена работа с ромите – особено в селата.

В непосредствено бъдеще съществено внимание е препоръчително да се обърне на печатните информационни материали – включително в контекста на горните препоръки – печатните информационни материали се очертават като основен и решаващ комуникационен инструмент за популяризиране на възможностите, предоставяни от СМР и повишаване на интереса към тях.

Поради своя брой и покритие на територията, особено селата, читалищата са от изключително важна група потенциални бенефициенти на СМР. Необходимо е организиране и провеждане на специални информационни дейности за читалища и други НПО на по-специализирано и задълбочено ниво с представяне на конкретни възможности за дейности, които да могат да бъдат финансирани, разглеждане на конкретни идеи, и специален акцент върху разясняването на процедурите, ролята на МИГ и осигуряването на безплатна консултантска помощ не само при разработване на проекта, но и при неговото прилагане и отчитане.

С оглед ограничения капацитет на читалищата и потенциалните проблеми свързани с техния формален статут, могат да се анализират възможностите и евентуално да се

насърчат и подпомогнат читалищата за формиране на общо сдружение, което да има по-голям капацитет.

След проведеното информироване на читалищата и НПО, необходимо е да се пристъпи към индивидуална работа – консултиране на конкретни идеи до превръщане в проект и затвърждаване на доверието в подкрепата от страна на МИГ.

От голямо значение е как ще се прилага първият одобрен проект на читалище, за да се даде добър пример и да се види, че се осигурява помощ – подпомагането от МИГ и бързото съвместно решаване на възникналите проблеми ще даде добър пример и ще отправи важно послание.

Този документ е изготвен от „Стъпка по стъпка ВТ“ ООД в изпълнение на договор от 21.09.2018 г. с МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ за извършване на проучвания и анализи на територията на общините Долни чифлик и Бяла, във връзка с изпълнение на споразумение № РД50 – 44/30.04.2018г. между МЗХГ и МИГ „Долни Чифлик и Бяла“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г